

‘QUO VADIS’ NUWE TESTAMENT STUDIES? 'N RESPONS

G Francois Wessels*

Navorsingsgenoot Ou en Nuwe Testament
Universiteit Stellenbosch

Key words: New Testament Interpretation, Historical Context, Rhetorical Intention, Inclusivity

- Ek stem saam met prof Lategan dat die Nuwe Testament se “*Geschiedlichkeit*” – die historiese aard van die Nuwe Testament – van kardinale belang is en dat dit in die studie en opleiding aan die Teologiese Kweekskool erken en geëer moet word. Vir die bestudering van die Nuwe Testament is veral van belang dat die verskillende Nuwe Testamentiese dokumente se historiese ontstaansituasie benadruk word.

Wat hier van belang is, is in die eerste plek nie waar en wanneer die dokument geskryf is nie, maar *waarom* dit geskryf is. Watter navraag wou dit beantwoord? Watter dwaalleer wou dit bestry? Watter wankelende gelowiges versterk – en waarom? Watter leiers in die plaaslike gemeente wou ’n skrywer met ’n brief versterk? Watter leiers wou hy ondermyn? Teen watter groepe word gewaarsku? Wat was hulle agenda – en waarom was dit nodig om daarteen te waarsku? Met ander woorde, belangrik is *nie net die inligting* wat die Nuwe Testamentiese dokumente verstrek het nie, maar *waarom* sekere inligting verstrek is, en ander verswyg is.

Wat was die strategie van die skrywer met die woorde wat hy verstrek het? En hoe span hy sy woorde in – deur ’n verhaal te vertel? Deur die opbou van ’n teologiese argument? Of deur ’n besliste vermaning?

Al hierdie inligting is van belang om die leser te help – nie noodwendig om ’n akkurate beeld te skilder van wie die eerste lesers histories presies was nie, maar wel van wie *die skrywer gedink het* hulle was, en *hoe die skrywer gemeen* het die eerste lesers in hulle geloof bevestig kan word of dalk in hulle ongeloof gehelp word om te glo; of wat die geval ook al mag wees. Hoe meer ons weet van hoe die skrywer sy eerste leserskorps gesien het, hoe ’n beter begrip sal ons hê vir wat die skrywer in sy dokument wou gese het.

Dit is dus die Nuwe Testamentiese *Geschiedlichkeit* wat van belang is – die historiese gesitueerdheid van elke Nuwe Testamentiese dokument. Dit sal die lesers help om die *partikulariteit en spesifiekheid* van elke Nuwe Testamentiese geskrif raak te sien en te honoreer.

- Maar ’n tweede aspek behoort net so sterk in die onderrig van die leesproses beklemtoon te word – die verbande tussen die verskillende dokumente in die Nuwe Testament. Ten spyte van die dokumente se eiesoortigheid, is dit net so belangrik om te onthou dat elke dokument *in samehang met die ander* in die NT se korpus gelees moet word. Mag ek dit illustreer aan hand van prof Lategan se voordrag:

---

* Die skrywer het net vyf minute tot sy beskikking gehad om ’n respons voor te berei en kon gevolglik nie oor alles wat gesê is, repliek lewer nie. Hy het hom tot enkele opmerkinge beperk.

As ek na prof Lategan se voordrag geluister het, sonder enige verwysing na enige ander geskrif van die skrywer, of sonder enige kennis van sy werk, sou ek miskien sy uitleg van die NT só kon verstaan het dat die strewe daarna om 'n kontrakulturele bewussyn te kweek en die strewe na inklusiwiteit die dryfveer, die visie en missie, die begin en einde van die Jesus-beweging was. Ek sou sy historiese rekonstruksie so kon verstaan het; dat die beweging waarvan Jesus en later Petrus en Paulus grondleggers was, 'n godsdienstige voortsetting van die Jodedom was, met slegs twee definiërende grondbeginsels: dit moes 'n alternatief op die Joodse lewens- en wêreldbeskouing bied en niemand mag ooit uitgesluit word nie; 'n beweging sonder enige grense hoegenaamd, met etiese riglyne wel, maar geen meganismes of begeerte om enigiemand onder enige omstandighede uit te sluit nie, en dus 'n beweging waarin die morele riglyne van die Tora, die wet van Moses, geen rol gespeel het nie. 'n Mens sou kon sê, 'n beweging waarvan die historiese rekonstruksie sowel as die normatiewe uitleg vir hoe ons vandag Christene behoort te wees saamgevat kon word in die visie: "Ons is alternatief en julle is almal welkom."

Oor so 'n historiese rekonstruksie van die vroeë Christenbeweging en normatiewe rigtinggewing vir vandag se Christene sou ek kritiese vrae hê.

Dit is egter nie soos ek prof Lategan se voordrag gehoor het nie. Ek het sy voordrag verstaan as een wat duidelik maak dat in die jong Christenbeweging die hou van die Tora as *identiteitsmerker* verwerp is, veral onder leiding van Paulus. Om tot hierdie groep te behoort was dit nie nodig om die besnydenis en die kasjrut-dieetreels te hou nie, maar dit was wel 'n beweging wat opoffering, dissipline en verbintenis van voornemende deelnemers gevra het, waardeur die beginsel vervat is dat sommige nie vir so 'n dissipline en verbintenis sou kans sien nie, en hulleself deur hulle negatiewe antwoord sou uitsluit.

Dit is soos ek prof Lategan se voordrag verstaan het – maar ek het nie tot hierdie interpretasie gekom deur net na sy voordrag te luister nie. Ek het tot hierdie interpretasie gekom deur dit te interpreteer in die lig van ander artikels en voordragte wat hy voorheen gelees het. En, mag ek suggereer, miskien het sommige kollegas dieselfde gedoen, al kon hulle nie presies onthou waar hulle ander voordragte van prof Lategan gelees het nie. U het sy rekonstruksie van die vroeë Christenbeweging, met die klem op die 'n kontra-kulturele bewussyn en strewe van inklusiwiteit verstaan as 'n beweging wat die sosiale grense wat voorheen tussen Jood en Griek, man en vrou, heer en slaaf bestaan het, gerelativeer indien nie finaal opgehef het nie – maar nie 'n beweging sonder morele grense nie. Daardie interpretasie – vermoed ek, het u nie gemaak deur *net* na hierdie voordrag te luister nie, maar deurdat u dit byna outomaties in samehang met ander voordragte, artikels en boeke oor die vroeg-Christelike beweging gelees het.

Die punt wat ek wil maak, is dit: ons verstaan tekste in samehang met ander soortgelyke tekste – dikwels vanselfsprekend, dalk selfs onbewustelik. Dit het ons so pas as hoorders en lesers van prof Lategan se artikel gedoen. So het ook mense in die Nuwe Testamentiese tyd tekste gelees en preke gehoor.

Die verskynsel het ook 'n implikasie vir ons lees van die Nuwe Testament-tekste: soos dit belangrik is om sulke dokumente te lees as tekste wat in 'n partikuliere, spesifieke kommunikasie-gebeurtenis funksioneer, net so belangrik is dit om Nuwe Testamentiese tekste in samehang met ander tekste in die Nuwe Testament te lees. Ons – lesers van die Nuwe Testament – moet die Nuwe Testamentiese dokumente se partikulariteit en eiesoortigheid erken, maar ook die samehang met ander Nuwe Testament-tekste – en al lesende moet ons oë oop wees vir daardie samehange. Elke Nuwe

---

Testament-tekste moet dus in sy eie spesifieke konteks gelees word, maar ook as deel van 'n groter geheel van tekste – die Nuwe Testament.

- Ek wil 'n derde saak, wat nie direk uit die voordrag van prof Lategan vloeï nie – maar wat ek tog hier wil noem – aanraak. Daar is tekens dat akademiese teologie en kerklike nadenke in die NG Kerk uitmekaar beweeg. Dit mag in verskillende plekke verskillende vorme aanneem. 'n Konferensie soos hierdie behoort daarvoor te praat.